

RESEBERÄTTELSE

Namn

År och termin för utbyte

Adam Torebrandt

HT24

Utbytesuniversitet

Háskóli Íslands

Utbildningsprogram

Civilingenjör Energi och miljö

Utbytesstudier på Island – ”The land of fire and ice”

Innan avresa

Anledningen till att jag sökte utbyte för andra gången var för att jag redan första gången blev övertygad om vilket möjlighet det är för oss studenter att få upptäcka ett land med allt vad det innebär, men samtidigt kunna fortsätta med studier som ju går att tillgodoräkna. Mitt första utbyte gjorde jag i Kenya under våren/sommaren 2022 och redan efter hemkomsten kände jag att jag ville göra något liknande.¹ Dock ville jag ha något mindre utmanande kulturmässigt, samtidigt som jag ville få utomlandskänslan. Då kom Island upp i mitt huvud och på något sätt känns Reykjavík och Nairobi som två helt olika städer och det kändes spännande att få uppleva den kontrasten. Detta gjorde att bestämde mig för att söka utbyte på Island och jag fick en plats!

Icelandair flyger direkt till Island, men det går också att flyga med SAS.

¹ Läs min reseberättelse från Kenya här: <https://www.kth.se/student/studier/utlandsstudier/studera-i-utveckling/fieldstudies/reseberattelser/reseberattelser-2021-2022-1.1350230>

Som sagt ville jag ha lite mer bekvämlighet jämfört med mitt äventyr i Kenya och fördelen med Island är att det inte krävs så mycket förberedelser. Nordiska medborgare behöver inga visum och det finns inte heller några vaccinationskrav. Mitt fokus låg därför på att hitta ett boende så tidigt som möjligt eftersom jag visste att det råder bostadsbrist i Reykjavík. Jag ställde mig i ett par bostadsköer och kollade in några privata alternativ i januari efter att jag fått mitt nomineringsbesked. Det dröjde dock till juni innan jag fick ett erbjudande från *Stúdentagarðar* om en studentetta som jag accepterade. Kort därpå köpte jag flygbiljetter och lite kläder efter väder, men efter det kände jag mig ganska redo att åka. En bra sak att kolla innan avresa är att ditt svenska mobilabonnemang fungerar på Island, för då slipper du betala för ett isländskt SIM-kort.

Ankomst

Jag landade på *Keflavik International Airport (KEF)* den 15 augusti för att ha ett par dagar att flytta in i min lägenhet. KEF är en enkel flygplats att hitta på och det går flera flygbussar utanför terminalen. Jag hoppade på en sådan och var i Reykjavík 40 minuter senare. Nyckelkontoret låg nära mitt boende vilket var smidigt och dit gick jag ett flertal gånger de första dagarna för att fråga om saker jag behövde hjälp med. Terminen började inte förrän 19 augusti, så jag hade lite tid att göra mig hemmastadd. Jag behövde också fixa småsaker på universitetet, som att registrera mig och få tillgång till mitt schema för att lösa eventuella schemakrockar. Det visade sig vara två kurser som krockade, så en av dem fick jag byta. Mitt slutgiltiga schema blev ganska bra, med totalt 5 till 8 lektioner i veckan och schemafritt på måndagar.

Ett välkomstmöte anordnades för alla utbytesstudenter i början av terminen.

Samma vecka som terminen började var det även 'Orientation Days', vilket var som en mini-mottagning. Det var en blandning mellan informationspass från universitetet och aktiviteter som anordnades av Erasmus Student Network (ESN). Vi blev indelade i grupper och varje grupp fick en fadder. Under veckan gjorde vi flertalet aktiviteter efter skolan, som att gå till swimmingpoolen, ha BBQ, gå pubbrunda

och lära oss isländska. Isländskan var svår, men inte omöjlig att lära sig om man redan kommer från ett skandinaviskt land. Jag valde inte isländska som kurs men det går att göra om man vill. Det fanns också en studentpub på campus som hette *Stúdentakjallarinn* där vi hängde ganska mycket under veckan (och senare under terminen). Där gick det att få billigare öl jämfört med pubarna i stan och ett tips är att redan i början av terminen bekanta sig med de studentrabatter som finns.

Ekonomi

Vid ankomst i Reykjavík blir man inte direkt tillfredsställd som student av att se vad saker och ting kostar, men man vänjer sig snabbt vid prisläget. Räkna med att allting är dyrare än i Sverige. Det enda jag fann riktigt prisvärt var studentrabatten på *Strætó* (kollektivtrafikbolaget i Reykjavík), där man fick ett 30-dagarskort för 5 400 krónur (ungefär 430 kr, jämfört med 650 kr hos SL). I övrigt lade jag mer pengar på mat och dryck än vad jag hade gjort hemma i Sverige. Min lägenhet hyrde jag för 150 000 krónur i månaden (nästan 12 000 kr), vilket är ganska mycket mer än vad motsvarande lägenhet hade kostat i Stockholm. Det går dock att vara smart om man vill hålla hårt i pengarna, exempelvis genom att promenera istället för att åka buss, eller genom att dela lägenhet och laga mat tillsammans med andra.

Det finns flera olika livsmedelskedjor på Island med olika prisnivåer, precis som i Sverige.

Jag säkrade min finansiering primärt genom att söka merkostnadslån från CSN och Erasmus+ stipendium.² Vid heltidsstudier med fullt studielån kan du få 13 500 kr för 4 veckor från CSN och därtill ett par extra tusenlappar vid merkostnadslån. Erasmus+ stipendiet ligger på 560 euro i månaden vilket är ett välkommet tillskott för att täcka vardagliga kostnader. Därtill använde jag sparade pengar och

² Mer om Erasmus+ stipendium här:

<https://www.kth.se/student/studier/utlandsstudier/utbyte/finansiering/finansiering-for-utb/stipendium-fran-erasmus-for-utbytesstudier-1.1321988>

bidrag från släkten för att kunna göra utflykter och andra nöjen. Jag har inte bokfört alla mina utgifter än, men vill tro att jag har hamnat inom budget (eventuellt något över). Budgeten som helhet är dock större jämfört med mitt tidigare utbyte i Kenya. Då hade jag dessutom kreditkort och spenderade lite mer än vad jag kanske behövde, men det är inte att rekommendera på Island om du vet med dig att du lätt spenderar pengar i onödan.

Boende

Jag bodde på Sæmundargata i Reykjavík, precis i utkanten av campus. Det var väldigt bekvämt eftersom det bara tog några minuter att nå de flesta universitetslokalerna, samtidigt som det tog 15–20 minuter att gå in till centrum. Gick jag åt motsatt håll kom jag ner till havet och längs kusten låg en fin strandpromenad. I min byggnad fanns både studentettor med eget kök (en sådan hade jag) och boende i studentkorridor med delat kök. På bottenplan fanns ett gemensamt rum som gick att hyra/låna och även tvättstuga samt cykelförråd. Under huset fanns dessutom ett garage och det var förvånansvärt många studenter som tog bilen till campus. Precis bakom mitt hus låg *Krambúðin* (ett minilivs) vilket var smidigt eftersom det inte fanns någon riktig mataffär på campus. Den största nackdelen med boendet var att det inte fanns någon ventilation, men jag hade en fransk balkong så det gick att vädra.

Mitt lägenhetshus där jag bodde under terminen.

Som redan nämnt började jag titta på boende tidigt och det rekommenderar jag andra att göra också. Hyr du inte genom *Stúdentagarðar* så finns det andra sätt, exempelvis *HousingAnywhere* där privata hyresvärdar lägger upp lägenheter för uthyrning. Det finns även lägenheter att hyra genom Airbnb men de kan vara överprisade. I värsta fall går det att bo på vandrarhem de första dagarna och hitta något på plats vilket flera av mina vänner fick göra. För att ha råd med boende är ett tips att hyra ut sin lägenhet i Stockholm (om möjlighet finns) under utbytestiden. Billigare boende finns säkerligen längre bort från Reykjavíks stadskärna, men bussarna till och från campus är inte så bekväma att åka och de är ofta sena.

Universitetet och studierna

Universitet jag studerade vid hette *Háskóli Íslands* (HÍ) eller University of Iceland på engelska. Det är ett statligt universitet med ungefär 14 000 studenter vilket gör det till det största universitet på Island. Universitet är likt KTH indelat i fem skolor: *School of Education*, *School of Engineering and Natural Sciences* (som jag tillhörde), *School of Health Sciences*, *School of Humanities* och *School of Social Sciences*. Campuset ligger väldigt centralt men är ändå avskilt från centrum, vilket gör att det blir en trevlig campuskänsla. Jag kände också att det blev en familjär stämning eftersom jag stötte på andra utbytesstudenter både på campus och i stan, vilket är fördelen med att plugga på ett mindre universitet i en småstad. Det var också lätt att hitta och få hjälp av andra om jag behövde under terminens gång.

Till vänster syns Aðalbygging vilken är den äldsta universitetsbyggnaden på campus vid Vatnsmýri.

Studierna i sig var lite annorlunda jämfört med KTH. I mitt program har jag för det mesta läst två kurser varje period, men på HÍ gick de flesta av mina kurser över hela terminen, vilket betyder att jag läste 4–5 kurser parallellt. Konsekvensen blir att mindre tid läggs på varje kurs och det avspeglas också i uppgifterna som är mindre (men flera). Det behöver inte vara dåligt, men jag upplevde att det var svårt att få tid att djupdyka i kursmaterialet, vilket ibland kändes omotiverande. Mina kurser innehöll även färre studenter än på KTH (vilket såklart beror på kurs) och det är mer undervisning i klassrum än hörsalar. Utöver det är det väldigt likt KTH och lärarna använde till och med Canvas för att organisera kurserna. Betygsättningen är dock annorlunda och det sätts poäng från 0 till 10 där 5 (oftast) är godkänt (kallat 'Third Class'), 6 är 'Second Class', 7,25 är 'First Class' och 9 (och uppåt) är 'First Class with distinction' (guldstjärna i kanten alltså).

Kurser

Jag läste fem kurser i början av terminen, varav en slutade redan i september. De andra fortsatte till slutet av november. I december ligger tentaperioden, men eftersom jag valde kurser utan tentamen så

fick jag tid över till annat (som att förbereda mitt masterexamensarbete). Terminen avslutades officiellt den 9 december.³ Totalt läste jag 30,5 högskolepoäng fördelade på följande kurser:

- *UMV122F Sustainable City* (7,5 ECTS) – Då jag skulle ha läst en obligatorisk kurs på KTH om hållbara städer så passade den här kursen ganska bra att tillgodoräkna. Det är en projektkurs som går ut på att förstå hållbarhet ur olika perspektiv och använda de olika perspektiven för att beskriva en hållbar stad. Väldigt intressant kurs men krävde mycket läsning och eget ansvar.
- *UAU108F Corporate Environmental Management* (6,0 ECTS) – Min andra obligatoriska kurs som jag behövde tillgodoräkna för jag hade en liknande jag skulle läst på KTH. Den handlar om Corporate Social Responsibility och hur företag/organisationer bör jobba för att uppnå ett mer hållbart samhälle. Också en intressant kurs med bra blandning av läsning, föreläsningar, individuella uppgifter och projekt.
- *UAU107M Climate Change* (6,0 ECTS) – Min första valfria kurs som helt enkelt handlade om klimatförändringar, vilket var intressant för mig eftersom jag inte läst någon sådan kurs tidigare. Många olika aspekter togs upp, exempelvis hur klimatet har förändrats de senaste tiotusen åren, men också mänsklig klimatpåverkan och olika konsekvenser (naturvetenskapliga, sociala, ekonomiska, etc.). Kursen bestod av föreläsningar och gästföreläsningar, men också grupparbeten med redovisningar och en avslutande essä.
- *UAU109F Management of Protected Areas* (6,0 ECTS) – Min andra valfria kurs som jag tog eftersom det ingick en fältstudie i kursen. I början av terminen åkte vi till *Vatnajökull National Park* och vi fick lära oss hur en nationalpark på Island ser ut och förvaltas. Är du intresserad av natur- och kulturvården, turism och specifikt glaciärer är det här en bra kurs och den avslutades med ett projektarbete och även en essä.
- *MAN509M Environmental Anthropology* (5,0 ECTS) – Egentligen skulle jag läst en annan kurs, men schemakrockar gjorde att jag valde denna istället. Jag hade inte så höga förväntningar till en början, men detta blev senare min favoritkurs. Den handlade om miljöproblem ur ett antropologiskt perspektiv och de flesta i klassen var samhällsvetare på olika sätt, vilket gav mig som teknolog helt nya perspektiv på miljön och hur vi människor exploaterar den. Rekommenderar verkligen denna kurs, men den ges bara vartannat år.

Staden och landet

Jag tyckte verkligen om Reykjavík som stad. Det mesta man behöver ligger i centrum och dit är det en kort promenad från campus. Arkitekturen var kanske inte så imponerad, men det var ändå trevliga kvarter att gå runt i. Runtom stadskärnan längs vattnet finns dessutom vackra vyer över havet och bergen som jag aldrig tröttnade att titta på. I början av terminen var det dock väldigt mycket turister, speciellt på *Laugavegur* som är den mest kända shoppinggatan. Därför försökte jag upptäcka andra delar av staden vilket var relativt lätt eftersom det finns bussar som går en gång i halvtimmen. Det finns även gott om elsparkcyklar att hyra. Det finns även ett rikt kulturliv och flera festivaler äger rum under året. Om du gillar en småstad vid vattnet tror jag att Reykjavík kan passa dig!

³ Läsårsdata finnes här:

<https://ugla.hi.is/kennsluskra/index.php?tab=skoli&chapter=content&id=51730>

Reykjavík sett från Hallgrímskirkja.

Landet i övrigt är väldigt vackert och det finns mycket att upptäcka. Det kanske inte finns så mycket biodiversitet (utöver däggdjur, fåglar och marint liv), men mer av geodiversitet. På Island finns vulkaner, glaciärer, vattenfall, lavafält, grottor, högland, dalgångar, med mera. Åker man på *Hringvegurinn* som går längs kusten runt hela ön så förändras landskapet hela tiden och landskapen förändras beroende på säsong. Vid utflykter gäller det att klä sig efter väder och även i Reykjavík kan det bli riktigt blåsigt. På vintern stänger även en del vägar av säkerhetsskäl. Kulturellt finns det både likheter och skillnader mellan Sverige och Island. En likhet är deras direkta sätt att kommunicera och de kan upplevas vara förbehållsamma. Det finns också skillnader, som att det finns en utbredd swimmingpool-kultur och en stark tradition av sagoberättande, trots att landets historia inte sträcker sig så långt tillbaka i tiden. Som svensk upplevde jag att det var lätt att leva i landet och flera av de islänningar jag träffade hade någon form av koppling till Sverige, vilket ledde till intressanta konversationer.

Fritid och sociala aktiviteter

Som nämnt ovan finns en swimmingpool-kultur och islänningarna uppskattar verkligen avkoppling. Över hela Island finns varma källor som går att besöka och i alla större samhällen finns minst en swimmingpool med generösa öppettider. Jag och mina vänner gick ofta till poolen efter skolan vilket var en trevlig aktivitet. Vi gick också till studentpuben på skolan och andra ställen på stan. Reykjavík har även ett gediget utbud av nattklubbar. Om du värderar ett socialt liv rekommenderar jag att du delar lägenhet med andra eller bor i studentkorridor, men det finns också andra sätt att få kontakt med nya människor. Till exempel genom ESN som anordnade aktiviteter då och då, eller genom att gå in på Facebook där många lokala event annonserades. Generellt var det lätt att hålla koll på vad som hände i Reykjavík, dels för att det är en liten stad, men också för att det är en turistdestination. Ett event jag gick på var *Iceland Airwaves* (en musikfestival) och då flög besökare till Reykjavík från hela världen.

Från en utflykt jag och några kompisar gjorde till Snæfellsnes.

När jag inte var i Reykjavík åkte jag runt på ön. En fältexkursion som ingick i kursen UAU109F gick av stapeln i september och då gjorde vi flera stopp längs södra sidan av ön ända bort till *Höfn*. Längs vägen gjorde vi flera dagshajker och tittade på glaciärer. En annan utflykt i oktober gjorde jag med några kompisar upp till halvön *Snæfellsnes*. Där stannade vi vid kratrar och storslagna stenformationer, men såg också några mindre vattenfall, fina kyrkor och gamla lavafält. I november var det mycket i skolan eftersom de flesta kurserna avslutades då, men i december gjorde jag en längre utflykt upp till norra sidan av ön eftersom *Akureyri* ligger där, med flera sevärdheter runtomkring. Det finns också mycket att göra runtom Reykjavík, men om man inte har tillgång till bil och inte vill betala för dyra turistturer med buss kan flertalet destinationer vara svåra att nå.

Hållbarhet

Jag skulle säga att det är relativt lätt att leva hållbart i Reykjavík. För att transportera sig finns det både elsparkcyklar och bussar. De flesta bussar är dock av förbränningsmotortyp och de står ofta på tomgång vid busshållplatser. Det finns ett stort utbud av second hand-butiker och möbler kan också köpas i andrahand på ställen som *Góði hirðirinn* eller på Facebook. Gällande mat fann jag det svårare att göra hållbara val. Det finns ett brett utbud av vegetarisk kost (och i viss mån vegansk), men eftersom färskvaror, frukt och grönt, mm. importeras är minsta hållbarhetstid kortare än i Sverige. Detta behöver i och för sig inte vara något problem så länge man planerar sina måltider ordentligt. Sopsortering finns också likt i Sverige, men pantflaskor samlas inte in i livsmedelsbutiker utan samlas in separat.

Det ser ut som dimma på bilden men är egentligen geotermisk aktivitet vid Námaskarð.

Island som land får ändå ses som hållbart. Deras energisystem är nästan helt förnyelsebart och de använder till största del geotermisk energi och vattenkraft. Island är en parlamentarisk demokrati och även om missnöje uppstår, så finns välfungerande processer och relativt lite korruption. Turism är en stor del av deras ekonomi, men de försöker ändå införa åtgärder så att miljön på de mest turisttåta platserna bevaras. Om turismen ökar i framtiden kan det dock bli problematiskt med tanke på att majoriteten av de som kommer till Island väljer flyget som färdmedel. En annan baksida är att det finns en del kontroversiella policys, som att Island fortfarande tillåter valjakt och deras immigrationspolitik har blivit kritiserad av organisationer för mänskliga rättigheter.

Rekommendationer och övriga reflektioner

Jag kan verkligen rekommendera alla som inte varit på Island att åka dit! Det finns mycket vacker natur och storslagna sevärdheter. Nackdelarna är prisbilden som generellt är högre än i Sverige och vädret som kan skifta snabbt och bli minst sagt motbjudande. Mörkret under vinterhalvåret är inte heller så tilltalande, men det kunde ha varit värre (det går alltid att ta D-vitamintillskott om så behövs). Gällande studierna så upplevde jag de *mindre* utmanande än på KTH, men det går självklart alltid att göra uppgifter mer utmanande än vad de är. Som student mötte jag andra studenter från världens alla hörn och de flesta kom från Europa och Nordamerika, så finns intresse av att lära känna andra utbytesstudenter men inte åka så långt hemifrån är Island en bra mötesplats. Därför skulle jag säga att studentlivet är socialt, även om det inte anordnas lika många aktiviteter och events som på KTH. Slutligen, om du verkligen vill vara säker på att få en utbytesplats på första försöket så är det mindre konkurrens på Island, jämfört med exempelvis USA eller Australien. Vill du veta mer går det bra att ställa frågor till min mail: adator@kth.se. Lycka till!